

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
«ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ТВОРЧОЇ РОБОТИ.
ЗАПИС ХОРЕОГРАФІЧНОГО ТВОРУ»
для студентів четвертого року навчання
спеціальності: **024 ХОРЕОГРАФІЯ**
з дисципліни **«МИСТЕЦТВО БАЛЕТМЕЙСТЕРА»**

Мелітополь – 2020

УДК 378.091.322:793.3(072)

Розглянуто та рекомендовано до друку навчально-методичною комісією з мистецьких дисциплін Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, протокол №1 від «13» травня 2020 р.,
ННІСПМО протокол №5 від 20.05.2020 р.

Рецензенти:

Червонська Л.М., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Проскуріна Г.В., викладач першої категорії Комунального закладу «Мелітопольський фаховий коледж культури і мистецтв» Запорізької обласної ради.

Методичні рекомендації «Вимоги до оформлення кваліфікаційної творчої роботи. Запис хореографічного твору» для студентів четвертого року навчання спеціальності: 024 Хореографія з дисципліни «Мистецтво балетмейстера» / Уклад. А.Л. Ускова. – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2020. – 42 с.

© Ускова А.Л.
©Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2020

ЗМІСТ

1. ВСТУП	4
2. Технічне оформлення кваліфікаційної творчої роботи	5
3. Структурний план запису кваліфікаційної творчої роботи	7
ВСТУП	
Обґрунтування вибору теми творчої роботи	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ТВОРЧОЇ РОБОТИ «НАЗВА»	
1.1. Історіографія кваліфікаційної творчої роботи	11
- Історична довідка	11
- Ескізи та опис костюмів	11
1.2. Джерела постановки	12
1.3. Аналіз музичного супроводу	12
Висновки до першого розділу	14
РОЗДІЛ 2. ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ТВОРЧОЇ РОБОТИ «НАЗВА»	
2.1. Лібрето	14
2.2. Характеристика хореографічних образів	15
2.3. Ідейно-тематичний аналіз кваліфікаційної роботи	15
- Тема	15
- Ідея	15
- Надзавдання	16
- Сюжет	16
- Жанр, вид, різновид та стилістика, форма	16
- Композиційно-архітектонічна побудова творчої роботи	22
2.4. Сценарно-композиційний план	23
2.5. Літературно-графічний запис	23
2.6. Запис танцювальної лексики	25
Висновки до другого розділу	26
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	28
ДОДАТКИ	28
4. Критерії оцінювання кваліфікаційної творчої роботи	29
5. Список використаних джерел	33
6. Додатки	37

ВСТУП

Дисципліна «Мистецтво балетмейстера» є обов'язковою навчальною дисципліною циклу професійної підготовки студентів спеціальності 024 Хореографія. Означена дисципліна надає великі можливості для розвитку професійних здібностей у хореографічному зростанні. Одним із головних результатів навчання є вміння створювати різноманітні хореографічні твори з урахуванням можливостей вирішення їх засобами танцювального мистецтва; творити і ставити навчальні етюди, танцювальні номери, дитячі композиції, шоу-програми тощо.

За допомогою дисципліни «Мистецтво балетмейстера» здобувачі освіти послідовно опановують методики постановочної роботи, балетмейстерських прийомів організації хореографічного діяння, розкриття ідеї, задуму хореографічної постановки завдяки сценічному образу; запровадження прийомів логічної побудови просторової композиції танцю; оволодіння технологією запису танцю, за якою подається програма, опановують сценарно-композиційний план, лібрето, музичний супровід, використовуючи знання термінів і назв лексичних рухів класичного, українського, народного, сучасного та бального танців.

Однак на практиці ми зіштовхнулися з проблемою, яка вказує на неспроможність здобувачів освіти методично оформити кваліфікаційну творчу роботу, тобто записати власну хореографічну постановку. Таким чином виникла необхідність щодо розробки методичних рекомендацій: «Вимоги до оформлення кваліфікаційної творчої роботи з дисципліни «Мистецтво балетмейстера»», де детально прописаний структурний план запису кваліфікаційної творчої роботи з усіма методичними вказівками щодо кожного пункту плану запису хореографічного твору. Рекомендацією для здобувачів освіти є уважне ознайомлення із вказівками та їх покрокове виконання.

ТЕХНІЧНЕ ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ТВОРЧОЇ РОБОТИ

Як правило, курсова робота спочатку виконується в чорновому варіанті. Лише після узгодження з керівником дискусійних і сумнівних моментів, врахування зауважень і усунення недоліків, удосконалення структури викладу матеріалу розпочинають роботу над чистовим варіантом. Чистовий варіант курсової роботи потрібно акуратно підшити в папку. Курсова робота виконується лише державною (українською) мовою.

Курсова робота виконується на стандартному папері формату А4 (210×297 мм) білого кольору до тридцяти рядків на сторінці. При наборі використовують шрифт Times New Roman 14 з міжрядковим інтервалом 1,5. Текст необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Один пробіл між словами. Абзац 1,25 см. Обсяг основного тексту курсової роботи має становити не менше 30 сторінок. Кількість використаних джерел у курсовій роботі повинна складати не менше 30 найменувань або дорівнювати кількості сторінок теоретичної частини. У викладі матеріалу важливо дотримуватись принципу пропорційності, який полягає у дотриманні пропорцій між обсягами окремих частин роботи. При цьому на вступ відводиться 1–2 сторінки, на основну частину роботи – від 30 сторінок, на титульний лист і зміст роботи – по одній сторінці, висновки та пропозиції – 2 сторінки. Заголовки структурних частин курсової роботи «ЗМІСТ» (14 шрифт, жирно) пишуть великими літерами симетрично до тексту. У всій роботі лапки мають бути («»); апостроф ('); тире (–); дефис (-). Треба слідкувати за відповідністю розділових знаків та їх обов'язковою присутністю у тексті.

При перекладі тексту з іншої мови необхідно обов'язково його редагувати та дивитись відповідність змісту та закінчень.

Обов'язково насамперед дотримуватись виконання рекомендацій, а потім доповнювати іншою інформацією.

Усі сторінки курсової роботи повинні бути пронумеровані арабськими цифрами без знака № в правому верхньому куті.

Першою сторінкою курсової роботи є титульний лист (**див. ДОДАТОК 1**), який включають до загальної нумерації сторінок. На ньому номер сторінки не ставити. Рекомендовано оформлювати титульну сторінку та зміст роботи в окремому документі.

На другій сторінці розміщують зміст кваліфікаційної творчої роботи. Зверху потрібно написати: **ЗМІСТ** (**див. ДОДАТОК 2**)

На сторінці 3 висвітлюємо **ВСТУП**, далі виклад основного тексту роботи. Кожний пункт роботи обов'язково прописується усіма великими літерами (приклад: **ЗМІСТ**) та розміщують по центру.

Вимоги до оформлення «Списку використаних джерел» (**див. ДОДАТОК 3**). Літературні джерела необхідно використовувати, починаючи з 2005 року і до сьогодні (література до 2005 року вважається застарілою). Винятком є літературні джерела іноземного походження (не російською і не українською мовою).

3. СТРУКТУРНИЙ ПЛАН ЗАПISУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ТВОРЧОЇ РОБОТИ

ВСТУП

Вступ – це перша частина кваліфікаційної творчої роботи, яка має встановити значимість та починатися з обґрунтування актуальності обраної теми, в якій визначають мету й завдання, предмет та об'єкт дослідження, структуру роботи, джерела інформації. Те, як автор уміє вибрати тему й наскільки правильно він цю тему розуміє та оцінює з погляду сучасності й соціальної значущості, характеризує його наукову зрілість і професійну підготовку. У вступі має міститися вагома критика чи суперечності, що мають бути написані зрозуміло, доступним стилем; він повинен містити не більше, ніж чотири абзаци, та спиратись на відповідні джерела.

Обґрунтування вибору теми творчої роботи

Структура обґрунтування вибору теми кваліфікаційної творчої роботи:

- ✓ Актуальність вибору теми творчої роботи.
- ✓ Мета кваліфікаційної творчої роботи.
- ✓ Завдання кваліфікаційної творчої роботи.
- ✓ Новизна творчої роботи.
- ✓ Об'єкт дослідження кваліфікаційної творчої роботи.
- ✓ Предмет дослідження кваліфікаційної творчої роботи.
- ✓ Практичне значення творчої роботи.
- ✓ Апробація творчої роботи.
- ✓ Структура та обсяг кваліфікаційної творчої роботи.

Актуальність вибору теми кваліфікаційної творчої роботи: Актуальність (лат. *actualis* – дієвість) теми – це важливість, суттєве значення, відповідність теми

дослідження сучасним потребам певної галузі науки та перспективам її розвитку, практичним завданням відповідної сфери діяльності. Вона характеризує співвідношення між тим, що з даної проблеми вже відомо і що досліджується автором вперше, і свідчить про те, для якої галузі науки мають цінність наукові результати роботи. Обґрунтування актуальності обраної теми роботи свідчить про те, як автор уміє вибрати важливу для теорії і практики тему, як розуміє й оцінює її щодо сучасної й соціальної значущості.

Висвітлення актуальності повинно бути небагатослівним. Достатньо в межах однієї сторінки коротко викласти:

- ✓ сутність проблеми дослідження;
- ✓ соціальну значущість проблеми дослідження;
- ✓ суттєве значення для подальшого розвитку відповідної галузі науки, теорії і практики;
- ✓ значення для створення нових напрямів певної галузі науки;
- ✓ вирішення конкретних часткових питань, які сприяють якісним змінам у науці;
- ✓ доцільність роботи, її відмінність в порівнянні з відповідними розв'язаннями проблем (наукового завдання);
- ✓ зв'язок теми роботи з науковими програмами, планами, темами науково-дослідницької роботи організації, де виконана робота.

Мета кваліфікаційної творчої роботи вже закладена в самій назві обраної теми. Чітке уявлення мети дослідження сприяє цілеспрямованій діяльності дослідника, активізує його творчий потенціал. Мета (ціль) наукового дослідження – це авторська стратегія в одержанні нових знань про об'єкт та предмет дослідження. Формулювання мети дослідження спрямоване на кінцевий результат, який має одержати дослідник у науковій діяльності. Таким чином, мета – це те, що ми хочемо отримати при проведенні дослідження, ціль, яку ми перед собою ставимо. Отже, мета передбачає відповідь на запитання "Що бажає одержати дослідник і яким має бути цей результат?". При цьому із формулювання мети має бути зрозуміло:

- ✓ що досліджується;
- ✓ для чого досліджується (суспільне значення);
- ✓ яким шляхом досягається результат.

Завдання кваліфікаційної творчої роботи – це деталізований перелік дій, які повинні бути проведені в ході дослідження з метою реалізації його мети. Завдання дослідження формулюються після проведення аналізу рівня вивчення об'єкта з огляду на поставлену мету і є тим мінімумом питань, відповіді на які необхідно обов'язково отримати для досягнення мети. Також за О. Поповим мета – це дії, які у своїй сукупності повинні дати уявлення про те, що потрібно зробити, аби мета була досягнута. Завдання дослідження передбачають опис:

- ✓ основних характеристик (сутності) досліджуваного явища;
- ✓ характеристику процесу розвитку досліджуваного явища.

Об'єкт дослідження кваліфікаційної творчої роботи відображає ту об'єктивну сферу, яка цікавить дослідника. Об'єктом мистецького дослідження зазвичай є процес навчання. Визначаючи об'єкт, шукайте відповідь на запитання: «Що розглядається?».

Предмет дослідження кваліфікаційної творчої роботи міститься в межах об'єкта. Предмет – це те, стосовно чого дослідник передбачає одержати нове педагогічне знання. Предмет же вказує на певний аспект розгляду, спосіб вивчення об'єкта дослідження, нові відношення, властивості, функції об'єкта.

За С. М. Гончаренко, «... об'єктом виступає те, що досліджується, а предметом те, що в цьому об'єкті дістало наукове пояснення».

Практичне значення творчої роботи – це відомості про використання творчої роботи або рекомендації щодо її практичного застосування (де, куди, за яких обставин, навіщо, що розвиває, як мотивує, тобто те, що ви бажаєте викласти на практиці, щоб привернути увагу суспільства, навколишнього середовища тощо).

Можете користуватися наступними фразами та розвивати їх відповідно до власної роботи. (Завдяки мобільності композиційного та сценографічного рішення творча робота «НАЗВА» може А також участь виконавців у творчій

роботі сприяє підвищенню їх виконавського рівня, розвитку....., формуванню тощо).

Апробація творчої роботи. Творча робота була продемонстрована на практичному показі з дисципліни «Мистецтво балетмейстера» (місце, дата). Брала участь у конкурсах, фестивалях, концертах. Прописуєте назву заходу від простого до значного.

ПРИКЛАД: Творча робота була представлена на Мистецькому форумі-фестивалі «Полікультурні артдіалоги», що проходив в межах Міжнародної науково-практичної конференції «Педагогіка мистецтва для культурного зростання особистості впродовж життя». Результат: диплом Лауреата II ступеня (м. Мелітополь, МДПУ ім. Богдана Хмельницького, 08.11.2019).

Структура та обсяг кваліфікаційної творчої роботи: робота складається зі вступу, двох розділів і висновків, списку використаних джерел (кількість джерел мають відповідати кількості сторінок теоретичної частини, але не менше, ніж 30 найменувань), загальна кількість (____), зокрема к-сть (____) іноземною мовою, к-сть (____) електронний режим доступу. Загальний обсяг роботи (____ сторінок) (загальний обсяг роботи може становити від 30 сторінок). Робота містить (к-сть _____) таблиць, (к-сть _____) рисунків (фото це є рисунок).

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ТВОРЧОЇ РОБОТИ «Тема творчої роботи»

1.1. Історіографія кваліфікаційної творчої роботи

Історична довідка

Основні відомості про танець:

- ✓ Місце побутування:
- ✓ Назва:
- ✓ Національні, локальні та інші характерні ознаки:
- ✓ Образний опис змісту, за яким можна скласти загальне уявлення про

танець.

У цій вступній частині коротко розповідається про особливості танцю, його композиції, манери виконання, повідомляється кількість і склад виконавців, даються рекомендації про можливу зміну в складі, вказується музичний розмір мелодії. Якщо застосовуються спеціальні умовні позначення, то дається їх розшифрування. Вступну частину завершує опис костюмів виконавців, а також окремих предметів реквізиту, ескізів для танцю. Також вказується ім'я, прізвище постановника, коли був складений і поставлений танець. *ПРИКЛАД:* Кваліфікаційну творчу роботу в межах курсової роботи з дисципліни «Мистецтво балетмейстера» поставила (керівник хореографічного колективу / ансамблю / гуртку «назва») студентка IV курсу _____ групи, спеціальність: 024 Хореографія Прізвище ім'я по батькові у 20_____ році.

Таким чином, вступна частина дає загальне уявлення про танець.

Ескізи та опис костюмів

Прописується історія костюму.

Обґрунтувати, чому саме такий костюм, чому використовувалися такі кольори, що вони символізують тощо.

ФОТО / малюнок (підписувати рис. 1 рис 2).

Опис костюму:

- ✓ Головний убір – назва, переважаючі кольори, декор, тощо;
- ✓ Сорочка –
- ✓ Спідниця –
- ✓ Штани –
- ✓ Взуття –

1.2. Джерела постановки

Основним джерелом творчої роботи виступила: навчально-методична, художня, казкова та інша література, журнали, ЗМІ, відеоматеріали: кінофільми, відеоролики, відеокліпи, казки тощо.

Коли я почула або побачилато.....

Вона / вони спонукали мене до створення роботи.....тощо.

1.3. Аналіз музичного супроводу

Визначити жанр, зміст, музичну драматургію.

Визначити форму. Форма може бути простою або складною. Складна включає, наприклад, куплет, приспів – потрібно встановити, зі скількох частин складається твір, як вони співвідносяться з тривалості, як повторюються.

Розбирається кожна частина – ділиться на періоди, фрази.

Уточнити музичні теми, характер, ритмічний малюнок, музичний розмір, динамічні відтінки, акценти. У результаті цієї роботи керівник повністю освоює зміст, форму і композиційну структуру музики. Музика зазвичай заучується напам'ять за допомогою магнітофона. Освоївши музику, її драматургію, постановник простежує злиття музики і танцю. Узгоджуються всі найдрібніші деталі сценічної дії і відображення їх у музиці.

У процесі цієї роботи все конкретніше стає хореографічне бачення частин, малюнків, фрагментів танцю. Усе це керівник фіксує, вказує, на яку частину музики планується виконання даного фрагмента. Починається творчий процес – продумування композиції танцю. За допомогою концертмейстера визначають

жанр музичного твору; зміст; музичну драматургію; музичну форму (двудольну, тридольну тощо).

Визначити частини музичного твору, скільки разів повторюються динамічні відтінки, характер. Звучність при виконанні (форте, піано).

Визначити характер кожної частини (гострий, різкий, грайливий, м'який, повітряний, жартівливий, легато, стаккато).

Розділити кожну частину музичного твору на періоди.

Усвідомити музичні теми.

Визначити ритмічний малюнок.

Поліритміка – прояв різноманіття, найяскравіша властивість нашого мистецтва.

Виконавці: ансамбль пісні і танцю «НАЗВА» / ВІА «НАЗВА» / тощо

Автор слів: ПІБ

Композитор: ПІБ

Жанр: рок; поп тощо

Форма: пісенна / інструментальна / тощо

Музичний розмір: 2/4; 4/4; тощо

Лад: мажорний / мінорний

Темп: швидкий / повільний / помірний / комбінований / тощо

Кількість тактів: _____

Тривалість: __хв, ____сек.

Режим доступу: _____

CD-диск із записом музичного супроводу, відеозаписом кваліфікаційної творчої роботи та документом word надаю з паперовою роботою

Режим доступу в інтернеті: музичного супроводу та відео творчої роботи. Якщо музичний супровід монтовано з декількох музичних композицій, то необхідно надати весь режим доступу на музичний супровід та **обґрунтувати**, чому ви обрали саме цей музичний супровід та монтували його для свого номеру, тощо.

ВИСНОВКИ бувають двох видів: висновки до розділів і загальні висновки.

Висновки до першого розділу можуть містити пронумероване викладення результатів дослідження, одержаних у відповідному розділі.

Такі висновки прописуються за допомогою основної думки всього розділу та підрозділів. Що вдалося і що не втілили в роботу й чому.

Приклад:

Підбиваючи підсумки першого розділу можна відмітити, що

Виконуючи дослідження теми, можна зробити висновки, що основними джерелами

Дослідивши історію створення цієї творчої роботи, можна сказати, що ця тема (не) нова, була / не була використана в хореографії тощо Однак для відтворення цього хореографічного задуму в нашій роботі велика увага була приділена

Головною відмінністю від є те, що

Хореографічна постановка вимагає від постановника, адже

Тож при виконанні роботи було втілено

Та інші ваші здобутки щодо першого розділу

РОЗДІЛ 2 ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ТВОРЧОЇ РОБОТИ «НАЗВА»

2.1. Лібрето

Лібрето кваліфікаційної творчої роботи – розгорнутий зміст вже готової хореографічної постановки, який включає в себе:

✓ Час дії – історичний період, пора року чи частина дня - світанок, ранок, вечір.

✓ Місце дії – географічне положення (Україна, Кавказ, Сибір), потім, де проходить дія – на галявині, на березі річки, на вулиці чи в приміщенні.

Приклад: У мальовничому куточку України, на Шацьких озерах, а саме: на березі озера Свитязь панує глибокий спокій та тиша, чутно лиш шум хвильок.

Сонце сідає за обрій, панує атмосфера чогось таємничого, загадкового та особистого. Ніби ніхто тебе не почує й ти можеш спокійно розповісти «свою історію» природітощо.

2.2. Характеристика хореографічних образів

Кількість дівчат, вік.

Кількість хлопців, вік.

Кількість інших учасників, їхній вік.

Образ – це знімок з якоїсь об’єктивної дійсності, а художній образ – це витвір фантазії митця. Образ 1 – / Образ 2 – / Образ 3 – тощо.

Загальний образ учасників кваліфікаційної творчої роботи.

Загальна характеристика виконавців стосовно хореографічної постановки.

2.3. Ідейно-тематичний аналіз кваліфікаційної творчої роботи

Тема – *об’єктивна сторона твору*, яка є основною думкою, проблемою, питанням, про які йдеться в даному творі, тобто сформульоване узагальнене відтворення того чи іншого життєвого явища, події, ситуації.

Темою називається все те, що автор хоче сказати у своєму творі. Обравши тему, автор шукає її – ідею. Знайшовши її, вважатиметься, що знайдено головну опору майбутнього твору. Визначившись з ідеєю, балетмейстер визначає ситуації, конфлікти (деякі взаємини дійових осіб у певний час і за певних обставин). Декілька ситуацій складають подію твору. З таких подій вимальовується наскрізна дія (це ніби шлях, яким дія твору йде до кінцевої мети).

Ідея – *суб’єктивна сторона твору*, що є провідною думкою твору, в якій балетмейстер відтворює своє ставлення до дійсності. Ідея як сконцентрованість окремих вражень, що в подальшому сприяють правильному обранню виду, жанру, лексики, музики, створенню художнього оформлення майбутнього твору.

Надзавдання – це мета, яка показує те, що балетмейстер прагне донести до глядача. Надзавдання відповідають на запитання «Чого я хочу?» та є головною метою, що підпорядковує всі інші завдання.

Сюжет творчої роботи – це короткий зміст вже готової творчої роботи. Прописуєте головне з лібрето.

Жанр, вид, різновид та стилістика, форма:

Жанр:

Хореографічний жанр (від фр. *genre* – манера, різновид) у хореографії й балеті – рід твору, що характеризується сукупністю формальних і змістовних особливостей.

Народна хореографія містить три основні жанри:

- ✓ *Танці хороводного плану* (веснянки, купальські хороводи та інші).
- ✓ *Побутові танці* (гопак, козачок, кадрилі, гуцулки, коломийки та інші).
- ✓ *Сюжетні танці* – відтворення явищ природи, народного побуту, тема праці, народна героїка тощо.

Балет включає наступні жанри за аналогією до літератури й музики, а також до сучасних ринкових відносин:

- ✓ *епічний жанр* – балет-казка, балет-легенда, балет-роман (сюжет за літературним романом),
- ✓ *драматичний жанр* – балет-трагедія, балет-комедія, хореодрама;
- ✓ *безсюжетний танцесимфонічний балет* (сюжет, викладений абстрактною асоціацією за допомогою відтворення музики танцем)
- ✓ *балет-симфонія, балет-дивертисмент* (серія номерів, абстрактно поєднаних між собою),
- ✓ *балет з хореографічних мініатюр* (зміст складається з окремих танцювальних міні-сюжетів – мініатюр, які разом розкривають головний зміст чи ідею балету),
- ✓ *балет-фєсерія, тотальний балет* (обов'язково хореодраматичний балет з літературним сюжетом, який відтворюється за допомогою синтезу інших

видів культури суспільства – живопис, кіно – та відеотрансляція, вокал, романс, естрадний вокал та популярна музика, акробатика, жонглювання, пантоміма).

Загальні хореографічні жанри:

- ✓ *Ліричний* – розкриває почуття, внутрішній стан, їх відтінки.
- ✓ *Драматичний* – сюжет, але не гострий: дія протікає спокійно.
- ✓ *Трагічний* – сюжет, в кінці твору відбувається нещастя, страждають герої.
- ✓ *Комічний, комедійний* – жартівливий.
- ✓ *Сатиричний* – гротеск, перебільшення.
- ✓ *Міфічний* – у художніх творах міфологічного жанру зображуються не реальні, а уявні події та герої, які наділяються надзвичайними здібностями. Міфологічний жанр — зображення подій і героїв міфів і легенд різних народів світу в образотворчому мистецтві.

- ✓ *Казковий.*
- ✓ *Героїчний, історичний.*
- ✓ *Патетичний* – піднесений, емоційно насичений, романтичний.

Різновид хореографічного мистецтва:

✓ **Класичний танець** – це хореографічна система, яка формується в ході розвитку мистецтва та суспільства. Це вершина хореографічного мистецтва. Цінними є посібники А. Ваганової, Л. Цветкової та ін.

✓ **Народно-сценічний** – одна з основ будь-якої хореографії. Він настільки ж різноманітний, як різноманітне життя та культура різних народів. Базується на класичному танці. Систематично представлений в книгах А. Лопухова, А. Ширяєва, А. Бочарова; Є. Зайцева та ін.

✓ **Історико-побутовий** – це салонний танець минулих століть. Цей танець видозмінювався під впливом придворних смаків, моди і придворного етикету. Основною є французька школа.

✓ **Бальний танець** – це салонний танець нашого часу. Лідирує тут англійська школа. Існують такі напрямки, як стандартна програма і латино-американська. У кожній програмі є по 5 основних танців.

✓ **Модерн** (сучасний танець) – створювався на протипагу класичному танцю. У модерні – перевага спіраль (в класиці – жорстка вертикаль) спини. Для класики характерні виворітність, стійкість, а для модерну – як вільні, так і виворітні позиції.

✓ **Джазовий танець** – напрямок танцю, що зародився в США в кінці XIX в. в результаті злиття європейської та африканської танцювальних культур. Основні риси джазового танцю – це основна роль ритму, імпровізація, висока технічна майстерність виконавця. Основними технічними принципами джазового танцю є поліритмія, синкопування, свінг. Джазовий танець є пріоритетним в шоу, на естраді, в мюзиклі й інших розважальних жанрах. Виділяють такі різновиди: класичний джаз; афроджаз.

✓ **Джаз-модерн** зародився в Німеччині 20-го століття як спроба відмовитися від канонічних балетних рухів. У ньому змішана балетна класика, джазова імпровізація й сучасна на той момент вулична хореографія, використовуються зовсім інші ритми й теми для постановок.

✓ **Контемпорарі**. У пошуках нових способів висловити думки і емоції контемп перестав використовувати балетні форми та лінії, несучи в танець східні буддійські мотиви. Крім рухів, деякі техніки побудовані також на диханні й роботі зі свідомістю. Йому властива «робота на підлозі», часто виконавці танцюють босоніж.

✓ **«Диско»**. Однією з причин досить швидкого набуття популярності танцю диско була поява на екранах художнього фільму «Лихоманка суботнього вечора» 1977 року, знятий актором та режисером Джоном Траволта про популярний серед молоді танець диско (сюжет розповідає про участь в конкурсі танцю юнака і дівчини та їхню перемогу, саме виконуючи танець диско). Ідея проводити конкурси отримала практичне застосування, починають проводитись конкурси, танець набуває нової популярності. На даний час конкурси проводяться в номінаціях: диско соло; диско дует, пара; диско мала група (до 7 чоловік виконавців); диско формейшин (більше 8 чоловік виконавців); диско шоу; диско вільний стиль (фрістайл з елементами акробатики та гімнастики).

✓ **«Хіп-хоп»** виник з однойменним стилем музики й змішав у собі всі вуличні танці, які існували на той момент. Це був танець свободи, в якому молоді люди могли висловлювати себе, розповідати свої історії. Кожне покоління танцюристів і кожна школа намагаються привнести в техніку танцю свою стилістику і родзинку, через що можливості хіп-хопу як танцювального напрямку практично безмежні.

✓ **Брейк данс** – танець виник на вулицях США в 1970-их. Рухи «в підлогу» плавно переросли в рухи «на підлозі». Брейк поєднує в собі елементи латиноамериканських танців, в тому числі капоейри, а також бойові мистецтва і гімнастичні трюки.

✓ **Хаус**. З'явився на танцполах відразу за музикою хаус. Як і хіп-хоп, хаус змішав усі можливі латинські й афроамериканські стилі танців. В основі лежить джекінг — особливий рух корпусом, на який і накладаються па головою, руками і ногами.

✓ **Джаз-фанк**. У цьому стилі домінують дрібні рухи, що плавно, але швидко перетікають один в інший. Хвилі, ковзання, махи руками, повороти, нахили й акценти на стегна, плечі й лікті. Джаз-фанк — завзятий грайливий танець, в якому виконавець ніби заграє з глядачем.

✓ **Крамп**. Стиль з'явився в неблагополучних районах американських міст серед темношкірого населення як альтернатива вуличного насильства. Замість бійок підлітки і молоді люди почали влаштовувати танцювальні батли, на яких могли випустити накопичену негативну енергію. Особливість крампа в тому, що під час танцю все тіло максимально напружене, а виконавець робить різкі рвучкі рухи руками, ногами, головою і корпусом. Що природно, крамп більш популярний серед хлопців.

✓ **Джампстайл**. Назва говорить сама за себе (з англ. «джамп» – «стрибок»). У танці переважають кроки на зразок шафла і безліч стрибків. Досить енергійний у виконанні і вимагає хорошої витривалості. Виник у бельгійських нічних клубах з появою електронної музики.

✓ **Денсхолл.** Танець ямайських вечірок під музику в стилі реггі, рухи якого розповідають про повсякденне життя й духовні зв'язки людей. Денсхолл є імпрровізацією, тому набір використовуваних па постійно доповнюється завдяки кожному окремому танцюристу. Йому властиві пересування по підлозі й рухи всього тіла від обличчя й голови до стоп і пальців на руках.

✓ **Характерно-академічний,** в основі якого – система академічного танцю із залученням елементів народно-сценічного танцю. Це російський академічний танець, російський танець Чайковського, угорський та іспанський академічний танці.

✓ **Естрадний танець** відрізняється багатожанровістю і різностильністю. На відміну від інших видів хореографічного мистецтва, естрадний танець не може вважатися системою. Естрадний танець – жанровий різновид пластичного мистецтва.

Стиль:

Хореографічний стиль – це стійка система художньо-образних засобів, прийомів танцювальної творчості, характерна для певного історичного періоду та авторського стилю.

Нині серед **стилів** ми виділяємо:

✓ *давньоєгипетський* (храмові танці – святкові, урочисті, релігійні, містичні; побутові – аристократичні розважальні, селянські обрядові, розважальні);

✓ *давньогрецький і давньоримський* (акробатичні танці з биком, священні, культово-помірні, військові, побутові, театральні танець і танцювальні пантомімічні дієства);

✓ *візантійський чи візантизм* (військова пантоміма, обрядові і театральні танці);

✓ *давньоруський* (танці скоморохів, народно-обрядові танці);

✓ *готичний – західноєвропейський танець жонглерів* (танцювально-релігійні містерії, танці жонглерів і менестрелів, морескерів, світські, народно-обрядові, побутові танці);

- ✓ *ренесанс* (танці морескерів, театральнo-танцювальні дійства, бали, маскаради, танці комедії дель арте, балети на античний сюжет, балети-маскаради, кінські балети);
- ✓ *бароко* (балети-маскаради, балети-мелодрами, балети-виходи, балети-комедії, балети-опери, балети-пасторалі);
- ✓ *джаз* (сюжетний афро-американський балет, мюзикли, теп-шоу);
- ✓ *модерн* (сюжетний і безсюжетний абстрактний балет);
- ✓ *неокласика* (сюжетний драматичний і абстрактно-асоціативний балет, постнеокласичний синтезований балет);
- ✓ *соцреалізм* (безсюжетний симфонічний балет і хореодрама);
- ✓ *естрадний танець, постмодерн* (сюжетний драматичний і абстрактно-асоціативний балет).

Форма – це спосіб розкриття змісту. Є форми специфічні для кожного окремого виду, є загальні для всіх видів хореографічного мистецтва. Хореографічні форми – це прийоми, якими хореограф користується при відтворенні прикладами танцю явищ дійсності. Хореографічні форми поділені на вищу – балет (академічний, сучасний, народно-сценічний, бальний); **малу** – хореографічна мініатюра (мала форма, що відрізняється винятково характерним сюжетом і чітким змістом; solo, douette, trio, quartet, quintet); **велику** – ансамблевий танець (від 6-ти до 32 –х виконавців (3, 4 пари; 5, 6 пар; 7, 8, 9 пар) або винятково чоловічий чи жіночий ансамбль із солістом чи без соліста); **музично-танцювальні** (variation, pas de deux, pas de trois, pas de quatre, pas de cinque, danse d’action, grand pas, сюїта, дивертисмент, балет, мініатюра, концерт); **розважальні** (шоу-програма), **аукціонні** (танцювальні перфоманси – призначені для неформальних, побутових, нестандартних і нетрадиційних акцій, видовищ, експериментів, звичайних імпровізацій з поєднанням танцю та інших форм перфомансу); **новітні** (фокінізм, джаз-танець, теп-танець, модерн-танець, імпресіоністичні, модерністські тенденції в танці); **синтезовані** (неокласика, рок і популярні тенденції в танці, соцреалістичний балет, естрадний танець, постмодерний балет, було-танець, постмодерністські хореографічні

експерименти, перформанс у танці, які сформувались у другій половині ХХ століття. І через свою взаємопроникливість і поєднання традиції та інновації утворюють синтез); **інтеграційні** (імпровізація та хореотерапія, танцювальна аеробіка та фітнес, спортивний танець – рок-н-рол, які існують на стику мистецтва та інших суспільно-побутових форм); **джазові** (джаз-танець, афроджаз-танець, фольк-джаз-танець, фанк-джаз-танець, теп-танець, чарльстон, твіст, які виконуються під різну джазову музику, чи використання джазових рухів на національний сюжет); **соціальні і молодіжні форми** (спортивно-бальний танець, соціальні танці – кантрі, свінг, сальса, меренге, мамбо, ламбада, орієнталь) орієнтуються на суспільно-дозвільну аудиторію (підлітки, юнацтво і молодь, зрілі й похилі люди) для гарного проведення часу чи професійних змагань).

Науковці виділяють два аспекти форми танцю: внутрішній (сюжет, драматургія, образність тощо) та зовнішній (лексика, поза, жест, композиція, акторська майстерність, техніка виконання, кольорова гама, вид, жанр тощо), що підпорядковується внутрішньому як аспект єдиного процесу, взаємозалежність, взаємозв'язок. До загальних форм відносяться **сольні і масові** танці.

В хореографічних композиціях з розгорнутою драматургією застосовуються наступні форми: **хореографічні сюїти, вокально-хореографічні композиції, хореографічні поеми** тощо. І існують форми за кількістю виконавців (**малі форми, масовий, груповий танець** тощо).

Композиційно-архітектонічна побудова творчої роботи

Експозиція – перша поява дійової особи, знайомство з дійовою особою або з групою дійових осіб. Експозиція може бути розгорнутою, довгою або короткою. Дає характеристику дії (час і місце), дійових осіб. Повинні бути заявлені усі дійові особи.

Зав'язка – частина танцю, у якій персонажі вступають в дію, де між дійовими особами визначаються їх взаємовідносини, визначається конфлікт.

Розвиток дії – поступове наростання, напруження дії, виникнення ряду взаємовідносин, які приводять до найвищого напруження. Розвиток дії може мати один або декілька ступенів наростання.

Кульмінація – найвище напруження дії танцю, де повністю розкривається його тема та ідея.

Розв'язка – розв'язання конфлікту, завершення драматургічної побудови танцю.

Фінал – прописує результат досягнення мети.

2.4. Сценарно-композиційний план

Композиційний план – це сюжетно-тематична схема майбутнього твору, в якій постановка розбита на частини, де точно вказані час, місце дії, характер музики і точний хронометраж. У композиційному плані потрібно викласти суть номеру з перерахуванням дійових осіб та з докладним поясненням, хто, коли і де знаходиться на сцені. У цьому плані фіксується характер музики, її ритм та розмір, характер кожної частини, подається точний хронометраж у хвилинах та секундах.

Таблиця 1

Назва частини	Епізод	Виконавці	Світло	К-сть тактів	Хронометраж у хвилинах та секундах
Експозиція				___ тактів	
Зав'язка				___ тактів	
Розвиток дії				___ тактів	
Кульмінація				___ тактів	
Розв'язка				___ тактів	
Фінал				___ тактів	

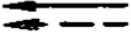
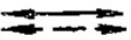

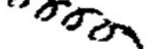
2.5. Літературно-графічний запис

Літературно-графічний запис танцю включає в себе умовні позначення. Ці позначення можуть бути вами змінені, але обов'язково прописані перед заповненням таблиці 2.

Приклад прописаних умовних позначень:

Умовні позначення

Дівчина — обличчя; — потилиця.
Хлопець — обличчя; — потилиця.

 Напря́м руху.
 Рух в один і другий бік.
 Хід по колу за рухом годинникової стрілки.
 Хід по колу проти руху годинникової стрілки.
 Хід по внутрішньому і зовнішньому колу.
 Хід з обертами.

Літературно-графічний запис танцю прописується у таблиці 2. Обов'язково заповнюються всі частини таблиці за змістом.

Таблиця 2

Архітектоніка	Малюнок танцю	Кількість тактів	Хореографічний текст
Експозиція		1-2т	<i>Вихід чи розташування на точках Рух №1; комбінація, тощо</i>
		3-4т	<i>рухається вперед назад Рух №2</i>
		5-8т	<i>рухається збоку в бік рух №3, починаючи праворуч.</i>
		13-14т	<i>Танцювальна імпровізація (... підскоки, оберти, тощо)</i>
Зав'язка		за зразком	<i>за зразком</i>
Розвиток дії			
Кульмінація			
Розв'язка			
Фінал			

2.6. Запис танцювальної лексики

Незважаючи на явні відмінності творчої діяльності людини в літературі і хореографії, багато функцій літературної мови тотожні хореографічній мові. Спілкування в хореографічному жанрі відбувається за допомогою танцювальної мови, яка навіть древніша за літературну мову. За допомогою танцювальної мови також виражаються думки, почуття, розкриваються взаємини людей, їх характери, образи героїв, ідея твору. Так само як літературна мова одного народу відрізняється від іншого, так і танцювальна мова різних народів відрізняється одна від одної.

У хореографічному творі всі риси даного образу мають відбиватися в його хореографічній промові, пластиці його тіла, в його міміці тощо. Взнявши за основу будь-який літературний твір, балетмейстер зобов'язаний розкрити мовою танцю образ, створений поетом або письменником. Іноді для цього потрібні додаткові сцени або епізоди, частіше в самому літературному тексті балетмейстер знаходить цікаві для нього образи або опис характерів героїв, які він може розкрити в танці.

Для розкриття образу та характеру, притаманного особам та подіям, дотичним до теми творчої роботи, було обрано такі лексичні рішення: сучасна хореографія, українська народна музика, фольклорний танець, народний танець, історико-побутовий танець тощо. Тобто хореографічна мова – це є танцювальний рух, комбінація тощо.

Танцювальний рух – це першоелемент, основа хореографічного твору, виражальний засіб, за допомогою якого балетмейстер реалізує свій художній задум.

Танцювальна комбінація – це хореографічна фраза, яка складається з логічного поєднання серії рухів, жестів та поз. Поєднання танцювальних комбінацій веде до створення чітких лексико-синтаксичних та композиційних сполучень, з яких складається хореографічний твір.

При описі рухів та комбінацій використовуйте повний текст слів без скорочень.

Приклад запису рухів:

Рух № 1 «НАЗВА РУХУ» – Вихідне положення __ позиція ніг, рук, поза.
Виконується на __ тактів. Музичний розмір 2/4; 4/4. ПРИКЛАД ДАЛІ:

Рух №__ Доріжка

Музичний розмір 2/4

Вихідне положення – третя позиція ніг, права нога попереду.

На затакт «і» – звестися на півпальці лівої ноги, відокремлюючи праву ногу від підлоги.

На «раз» – невеликий виворітний крок правою ногою вправо на всю ступню, злегка присідаючи на ній. Ліву ногу відокремити від підлоги й наблизити її позаду правої ноги в положення «sur le cou de pie». Коліно зігнути й спрямувати в бік.

На «І» – опустити ліву ногу позаду правої на півпальці, випрямляючи її в коліні та відокремлюючи праву ногу від підлоги.

На «два» – повторити рухи, що виконувалися на «раз».

Приклад запису танцювальної комбінації

Комбінація № 1

Комбінація № 1

Муз. розмір 2/4.

Виконується на 8 тактів.

Вихідне положення третя позиція ніг.

1т. – 2т. – хлопці виконують рух №28 «доріжку», починаючи з правої ноги чотири рази в правий бік. Руки повільно відкривають в другу позицію.

3т. – 4т. – виконують рух №36 «віршовочку», починаючи правою ногою чотири рази. Руки закривають в положення №1 на пояс.

5т. – 8т. – виконують рух № 17 «танцювальний біг» вперед вісім разів, починаючи з правої ноги. Руки в положенні №1.

Висновки до другого розділу можуть містити пронумероване викладення результатів дослідження, одержаних у відповідному розділі, або прописуються за

допомогою основної думки всього розділу та підрозділів. Що вдалося і що не втілили в роботу і чому.

Приклад.

Підсумовуючи результат цього розділу, ми бачимо, що:

Головним чинником у творчій роботі є: (правильно підібраний музичний супровід, хореографічне рішення тощо). В основному вибір рухів узгоджувався з комбінованим, сучасним, народним, бальним, стилізованим та іншим стилем, як хореографічним, так і музичним супроводом.

Одним із важливих факторів є: (вибір освітлення, підбір реквізитів тощо).

Для того щоб передати....., варто.....тощо.

При виконанні творчої роботи були деякі труднощі з:

Були позитивні моменти

Велику кількість часу була витрачено для:..... на(підбір рухів, репетиційну роботу з виконавцями, створення соло, підбір трюків, підбір костюмів тощо).

Під час підготовки роботи пріоритетом стало:..... (вдало підібраний музичний супровід, освітлення, стимул, робота виконавців тощо).

При узагальненні другого розділу можна відзначити, що:....., якщо:.....

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Загальні висновки мають містити стисле викладення теоретичних і практичних результатів, які автор творчої роботи отримав особисто в процесі дослідження, а також обґрунтування перспектив проведення подальших досліджень у цій галузі.

У висновках мають бути викладені найбільш важливі наукові та практичні результати творчої роботи. Вони повинні відповідати завданням, мати аналітичний узагальнений характер та не подаватися як анотація чи констатація. А також у висновках розкриваються основні положення виконаних чи

невиконаних (пояснити чому) завдань, поставлених перед собою на початку роботи (завдання знаходяться в обґрунтуванні).

ПРИКЛАД: Кваліфікаційну творчу роботу, метою якої була – «ВАША МЕТА», можна вважати виконаною в ((не) повному) обсязі. Тому що: усі поставлені завдання щодо втілення роботи (не) виконані тощо.

1 завдання – прописати результат.....

2 завдання – прописати результат.....

3 завдання - прописати результат.....

Та інші завдання – прописати результат.....

Отже, підсумовуючи результати висновків творчої роботи, можемо зазначити, що, вважати, що (логічно обґрунтована, достатньою (високою, задовільною) мірою розкрита тема та виконана в повному обсязі) тощо.

Пропозиції прописуються останнім абзацом після основних висновків розгорнутим текстом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Науково-методичні джерела необхідно використовувати починаючи з 2005 року і до сьогодні (уся література до 2005 року вважається застарілою)._

2. Інтернет-ресурси необхідно використовувати починаючи з 2005 року і до сьогодні.

3. Кількість використаних джерел має відповідати сторінкам теоретичної частини, але не менше, ніж 30 найменувань.

Вимоги до написання використаної літератури для постановки та оформлення кваліфікаційної творчої роботи (див. ДОДАТОК 3)

ДОДАТКИ

До додатків належить допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи: таблиці, сертифікати, дипломи, грамоти випробувань, ілюстрації допоміжного характеру, інші дані та матеріали.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ПОСТАНОВОЧНОЇ РОБОТИ

Обов'язковим пунктом «Вимог до оформлення кваліфікаційної творчої роботи з дисципліни «Мистецтво балетмейстера»» є критерії системи оцінювання виконаної кваліфікаційної творчої роботи по запису хореографічного твору.

Оцінювання кваліфікаційної творчої роботи відбувається в чотири етапи.

На першому етапі проходить ознайомлення викладача дисципліни «Мистецтво балетмейстера» з текстом роботи. Він **попередньо** оцінює роботу за наступними критеріями:

- ✓ відповідність змісту до обраної теми (10 б.)
- ✓ дотримання послідовності структури роботи (10 б.)
- ✓ логічна обґрунтованість, повнота аналізу літератури з тематики (20 б.)
- ✓ практичне значення творчої роботи (20 б.)
- ✓ літературне, технічне й естетичне оформлення роботи (20 б.)
- ✓ своєчасна звітність керівникові про поетапне виконання роботи (10 б.)
- ✓ публічний перед захист роботи (10)

За отриману кількість балів виставляються відповідні оцінки.

Оцінку «відмінно» (90 б. – 100 б.) отримує здобувач освіти, якщо зміст роботи відповідає темі, робота містить ґрунтовний, критичний аналіз літератури з відповідної проблеми; матеріал логічно структурований; практичний матеріал органічно сполучений із теоретичним; погляд студента відзначається оригінальністю; студент продемонстрував високий рівень самостійності під час виконання творчої роботи, яка грамотно написана, відповідно оформлена та вчасно подана на перевірку науковому керівникові.

Оцінку «добре» (74 б. – 89 б.) отримує здобувач освіти, якщо в роботі наявні незначні недоліки – недостатньо висвітлені висновки, випадки порушення логічності у викладі матеріалу, вимоги до стилю, застосування складної наукової термінології без належного розкриття її змісту та прогалини в оформленні.

Оцінку «задовільно» (60 б. – 73 б.) здобувач освіти отримує, якщо присутні суттєві недоліки, а саме: негрунтовний аналіз теми, опрацьовані переважно несучасні джерела, порушення вимог до оформлення роботи тощо.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 б.) ставиться здобувачу освіти, якщо кваліфікаційна творча робота не задовольняє зазначених вимог (наприклад, відсутня або не розкрита теоретична або практична частина, зміст не відповідає назві роботи тощо).

Усі кваліфікаційні творчі роботи, які було позитивно оцінено викладачем дисципліни «Мистецтво балетмейстера» та на які отриманий відгук, рекомендуються до захисту.

Роботи, які отримали низку зауважень, доопрацьовуються та знову перевіряються викладачем дисципліни «Мистецтво балетмейстера», попередньо оцінюються, отримують відгук, рекомендуються до захисту.

При захисті кваліфікаційної творчої роботи, який проводиться в присутності державної екзаменаційної комісії, до складу якої входять викладач дисципліни «Мистецтво балетмейстера» та викладачі відповідної кафедри, обов'язковим має бути кваліфікаційна творча робота у твердому плетінні; CD-диск з аудіо та відеозаписом творчої роботи; висновки викладача дисципліни «Мистецтво балетмейстера» щодо випускної кваліфікаційної творчої роботи. Такий відгук складається після перевірки роботи, виправленні студентом усіх зауважень, отримання згоди від здобувача освіти на відповідну оцінку.

Студенти допускаються до здачі державного комплексного кваліфікаційного екзамену з хореографічних дисциплін освітньої програми «Хореографія» та захисту кваліфікаційної творчої роботи, що є одним із питань білету, які в повному обсязі виконали індивідуальний навчальний план фахової підготовки, склали всі іспити і заліки, передбачені навчальним планом, завершили й належним чином оформили кваліфікаційну творчу роботу.

Другим етапом захисту кваліфікаційної творчої роботи є показ студентом на сцені практичної частини (хореографічної композиції).

Третій етап. Захист здобувачем освіти теоретичної частини кваліфікаційної

творчої роботи проходить на випускному державному комплексному кваліфікаційному екзамені з хореографічних дисциплін освітньої програми «Хореографія». Доповідь студента з викладом змісту роботи має бути повною і конкретною та не перевищувати відведеного часу. У доповіді треба відзначити актуальність теми, особистий внесок здобувача освіти в її розробку та оригінальність, основні висновки. Доповідь завершують словами: «Доповідь закінчено».

Четвертий етап включає в себе відповіді студента на запитання членів екзаменаційної комісії за темою роботи.

За результатами захисту кваліфікаційної творчої роботи під час здачі державного комплексного кваліфікаційного екзамену з хореографічних дисциплін освітньої програми «Хореографія» виставляється оцінка, яка не має перевищувати 0,5 (50) балів. При цьому комісія виставляє остаточну оцінку за кваліфікаційну творчу роботу, враховуючи рівень сформованості в студента вміння робити усне повідомлення й давати ґрунтовні, аргументовані відповіді на запитання.

Оцінка формується як середня зважена оцінка за такими компонентами:

а) *оцінка керівника* кваліфікаційної роботи (вага в підсумковій оцінці – 0,25 / 25 балів), виставляється у відгуку;

б) *оцінка захисту* кваліфікаційної роботи є середньою оцінкою показу практичної частини, захисту та відповіді на запитання за темою роботи (вага у підсумковій оцінці - 0,25 / 25 балів).

Оцінка, виставлена при захисті кваліфікаційної творчої роботи під час здачі державного комплексного кваліфікаційного екзамену з хореографічних дисциплін освітньої програми «Хореографія» є кінцевою і оскарженню не підлягає.

Оцінювання захисту випускної кваліфікаційної творчої роботи ДЕК здійснюється в порядку, передбаченому прийнятою в МДПУ імені Богдана Хмельницького системою контролю знань, за 100-бальною шкалою.

Від **90** до **100** балів – (**відмінно**) (**A**) – отримують здобувачі освіти при відмінному виконанні з незначними помилками всіх випускних кваліфікаційних творчих завдань.

Від **75** до **89** балів – (*добре*) (**Б**) – отримують здобувачі освіти при виконанні всіх випускних кваліфікаційних творчих завдань вище за середні стандарти, але з деякими помилками.

Від **65** до **74** балів – (*добре*) (**С**) – отримують здобувачі освіти при виконанні всіх випускних кваліфікаційних творчих завдань, коли відповіді та кваліфікаційна творча робота в цілому змістовні, але зі значними помилками.

Від **58** до **64** балів – (*задовільно*) (**Д**) – отримують здобувачі освіти, коли чітко, але є значні недоліки при виконанні кваліфікаційних творчих завдань.

Від **50** до **57** балів – (*задовільно*) (**Е**) – отримують здобувачі освіти, коли виконання усіх випускних кваліфікаційних творчих завдань відповідає мінімальним критеріям.

Менше **50** балів – (*незадовільно*) (**Ф**). Здобувачі освіти не можуть отримувати. Адже вони навчалися чотири роки і були допущені до здачі випускного державного комплексного кваліфікаційного екзамену з хореографічних дисциплін освітньої програми «Хореографія».

До отриманої суми балів захисту випускної кваліфікаційної творчої роботи додається оцінка викладача та ділиться на 2. Отримуємо середню оцінку за виконану випускну кваліфікаційну творчу роботу. (Потім цю оцінку сумують з попередніми трьома оцінками з відповідей на білет).

Здобувачі освіти, які не захистили випускну кваліфікаційну роботу у зв'язку з неявкою без поважних причин або отриманням незадовільної оцінки, мають право на повторну (з наступного навчального року) державну атестацію протягом трьох років після відрахування з ЗВО (у період роботи згідно із затвердженим графіком, атестаційної комісії з відповідної спеціальності).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білаш О.С. Дисципліна «Мистецтво балетмейстера» у підготовці бакалавра хореографії. Хореографія ХХІ століття: мистецький та освітній потенціал, Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 2016. – С. 221–223. Київ.
2. Богданов Г.Ф. Основы хореографической драматургии : учебное пособие для студентов высших учебных заведений, обучающихся по специальности "Народное художественное творчество" : – Изд. 5–е, стер. – Санкт-Петербург : Лань : Планета Музыки, 2019. - 166, [1] с. : ноты; 24 см.
3. Богданов Г.Ф. Основы хореографической драматургии [Текст] : учебное пособие для студентов высших учебных заведений, обучающихся по специальности 071301 - Народное художественное творчество / Г. Ф. Богданов ; Московский гос. ун-т культуры и искусств. - [Изд. 2-е, доп.]. - Москва : МГУКИ, 2010. – 193 с.
4. Богданов, Г.Ф. Магия хореографического творчества : методическое пособие / Г.Ф. Богданов. – Москва ; Берлин : Директ-Медиа, 2017. – 143 с. – Режим доступа: по подписке. – [Электронный ресурс]: – Режим доступа: [URL:http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=476725](http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=476725) (дата обращения: 20.04.2020). – Библиогр. в кн. – ISBN 978-5-4475-9431-2. – DOI 10.23681/476725. – Текст : электронный.
5. Богданов, Г.Ф. Руководитель хореографического любительского коллектива: природа профессии, круг деятельности, обучение : практическое пособие : [16+] / Г.Ф. Богданов. – Москва ; Берлин : Директ-Медиа, 2019. – 215 с. – Режим доступа: по подписке. –[Электронный ресурс]: – Режим доступа: [URL:http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=570425](http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=570425) (дата обращения: 20.04.2020). – Библиогр. в кн. – ISBN 978-5-4499-0259-7. – DOI 10.23681/570425. – Текст : электронный.
6. Бугаєць Н.А., Барабаш О.В., Волчукова В.М., Пінчук О.І., Покровська О.Г.) «Методичні рекомендації з підготовки курсових, дипломних та магістерських робіт для студентів спеціальності «Хореографія», 2008 р.
7. Бутенко Е. Сценічне перевтілення. Теорія і практика. – М. : Дотик, 2005. – С. 127.
8. Бухвостова Л.В., Заикин Н.И., Шекотихина С.А. Балетмейстер и коллектив: учеб. пособие.-3-е изд. / Л.В. Бухвостова, Н.И. Заикин, С.А. Щекотихина. –Орел: ООО «Горизонт», 2014. – 250 с

9. Видатні майстри хореографічного мистецтва : біогр. довідник / Н. М. Корисько (уклад.). – К. : ДАКККиМ, 2003. – 18 с.
10. Даренская, Н. В. Композиция и постановка народно-сценического танца [Текст] : учебное пособие / Н.В. Даренская, Л.Я. Николаева ; Министерство образования и науки Российской Федерации, Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение высшего образования Омский государственный университет им. Ф.М. Достоевского. – Омск : Изд-во Омского гос. ун-та, 2017. – 70 с.
11. Зарипов Р.С., Валяева Е.Р. Драматургия и композиция танца: Учебно-справочное пособие. – СПб.: Издательство «Лань»; Издательство «Планета музыки», 2015. – 768 с.: ил. – (Учебник для вузов. Специальная литература)
12. Зырянов А.В. Композиция и постановка танца : методические рекомендации / А.В. Зырянов Иркутск : ОГОБУ СПО «ИРКПО», 2013. – 141 с.
13. Карпенко В.Н. Хореографическое искусство и балетмейстер / В.Н. Карпенко, И.А. Карпенко, Ж. Багана. - Москва : НИЦ ИНФРА-М, 2015. – 200 с. (Высшее образование: Бакалавриат) ISBN 978-5-16-010600-7. - Текст : электронный. [Электронный ресурс]: – Режим доступа: URL:<https://znanium.com/catalog/product/496024>
14. Клепко С. Ф. Наукова робота і управління знаннями : Навчальний посібник. – Полтава : ПОППО, 2005. – 201с.
15. Корнієнко І. А. Наукові основи курсової роботи : метод. реком. – Миколаїв, 2005. – 26 с.
16. Кривохижа А. М. Гармонія танцю: Навчально - методичний посібник з викладання курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень педагогічних університетів. – Кіровоград : 2007. – 100 с.
17. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / О.В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2009. – 206 с.
18. Ліманська О.В. «Методичні рекомендації з курсу «Методологія та методи наукових досліджень в галузі хореографії» за кредитно – модульною системою навчання»
19. Мартиненко О.В. Наукова робота студентів спеціальності «Хореографія» : навчально-методичні рекомендації. – Бердянськ: Видавець БДПУ, 2018. – 204 с.
20. Марцин В. С. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / В. С. Марцин, Н. Г. Міценко, О. А. Даниленко та ін. – Л. : Ромус-Поліграф, 2012. – 128 с.

21. Мелехов А. В. Искусство балетмейстера. Композиция и постановка танца: учеб. пособие / А. В. Мелехов; Урал. гос. пед. ун-т. — Екатеринбург 2015. — 128с.: [Электронный ресурс]: — Режим доступа: <https://docplayer.ru/36422724-A-v-melehov-iskusstvo-baletmeystera-kompoziciya-i-postanovka-tanca.html>
22. Мелехов, А.В. Мастерство хореографа. Композиция танца: учебное пособие. Министерство науки и высшего образования Российской Федерации, Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение высшего образования "Уральский государственный педагогический университет", Институт музыкального и художественного образования, Кафедра художественного образования. — 3-е изд., доп. и перераб. — Екатеринбург : [б. и.], 2019. — 159 с.
23. Методичні рекомендації до підготовки кваліфікаційних робіт другого (магістерського) рівня : Галузь знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальність 024 «Хореографія» / уклад. В. Ю. Сосіна. — Львів, 2018. — 36 с.
24. Методичні рекомендації: «Основи композиції та постановки танцю» (доц. Волчукова В.М., доц. Ліманська О.В., Барабаш О.В., Полянська І.М.). — 2006 р.
25. Мова Л.В. Проблемы развития личности студента в процессе профессиональной подготовки на занятиях по дисциплине «Искусство балетмейстера». Хореографічна та театральна культура України: педагогічні та мистецькі виміри, Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 18–19 квітня 2013 р. (с. 75-79). Київ.
26. Нарская Т.Б. Основы репетиторской работы в хореографии: учеб.-метод. пособие по направлению подготовки 071200 Хореографическое искусство, профиль подготовки «Искусство балетмейстера», квалификация (степень) «бакалавр» / Т.Б.Нарская; Челяб. гос. акад. культуры и искусств. — Челябинск, 2013 — 37 с.
27. Палеха Ю. І. Основи науково-дослідної роботи : навч. посіб. / Ю.І. Палеха, Н.О. Леміш. — К. : Ліра-К, 2013. — 336 с.
28. Панферов, В.И. Искусство хореографа [Электронный ресурс] : учеб. пособие по дисциплине «Мастерство хореографа» / Челяб. гос. ин-т культуры, В.И. Панферов .— Челябинск : ЧГИК, 2017 .— 321 с. : ил. — ISBN 978-5-94839-576-0 .— [Электронный ресурс]: — Режим доступа: <https://rucont.ru/efd/631981>

29. Рехвіашвілі А. Ю., Білаш О. С. Мистецтво балетмейстера: навч. посіб. – Київ: КНУКіМ, 2017. – 152 с.
30. Самохвалова А. В. Мистецтво виховати балетмейстера Хореографічна та театральна культура України: педагогічні та мистецькі виміри, Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. –2013. – С. 103–105. Київ.
31. Тарасова О. Г. Учебное пособие по курсу «Искусство балетмейстера». Для студентов балетмейстерских факультетов творческих вузов. – М. : Российский институт театрального искусства – ГИТИС. 2016. – 150 с.
32. Телегін А.А. Народно-сценічний танець і методика його викладання: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтв. – Самара, 2005. – 229 с.
33. Фриз П.І. Мистецтво балетмейстера: навчально-методичний посібник [для студентів спеціальності «Хореографія»] / Петро Фриз // Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2008. – 106 с.
34. Художественное оформление хореографической постановки [Электронный ресурс]: – Режим доступа: <http://mydox.ru/1-107817.html>
35. Шариков Д. І. "Contemporary dance" у балетмейстерському мистецтві : навч. посіб. / Д. І. Шариков; Київ. міжнар. ун-т, Ін-т телебачення, кіно і театру. - К., 2010. - 173 с. – Бібліогр.: 60 назв. – укр. – англ.
36. Шариков Д. І. Класифікація сучасної хореографії : напрями, стилі, види. – К. : Вид. В.Карпенко, 2008. – 168 с. – Бібліогр.: с. 154–165. – укр.
37. Шевченко В. Т. Мистецтво балетмейстера в народно-сценічній хореографії: Навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв України / В. Т. Шевченко. – К. : ДАКККіМ, 2006. – 189 с.

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти
Кафедра теорії і методики музичної освіти та хореографії

КВАЛІФІКАЦІЙНА ТВОРЧА РОБОТА
з дисципліни «Мистецтво балетмейстера»
на тему:
**«ІСТОРІЯ ТА ПОБУДОВА ТАНЦЮ В ФОЛЬКЛОРНОМУ СТИЛІ.
ЛІВАНСЬКА ДАБКА ТА ХОРЕОГРАФІЯ»**

студентки IV курсу (___) групи
спеціальність: 024 Хореографія
денного відділу навчання
(заочно-дистанційного відділу)
ПІБ студента
Керівник: к. пед. н., ст. викл.
ПІБ керівника

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

Члени комісії

_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)

РЕКОМЕНДОВАНІ ПУНКТИ ЗМІСТУ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ТВОРЧОЇ РОБОТИ

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ТВОРЧОЇ РОБОТИ «НАЗВА»	
1.1. Історіографія кваліфікаційної постановочної роботи.....	6
1.2. Джерела постановки	
1.3. Аналіз музичного супроводу	
Висновки до першого розділу	
РОЗДІЛ 2 ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ПОСТАНОВОЧНОЇ РОБОТИ «САМЕ ТОЙ»	
2.1. Лібрето	
2.2. Характеристика хореографічних образів	
2.3. Ідейно-тематичний аналіз кваліфікаційної роботи	
2.4. Сценарно-композиційний план	
2.5. Літературно-графічний запис.	
2.6. Запис танцювальної лексики	
Висновки до другого розділу	
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

1. Список використаних джерел для постановки та оформлення кваліфікаційної творчої роботи ви можете оформити за допомогою порталу, який присвячений полегшенню процедури оформлення наукових джерел відповідно до вимог Вищої атестаційної комісії (ВАК) України та проходження нормоконтролю при написанні Ваших публікацій, курсових, дипломних, дисертацій та інших наукових робіт! За допомогою VAK.in.ua Ви можете швидко та легко оформити Ваш «Список використаних джерел».

2. Список використаних джерел оформляється за правилами згідно ДСТУ 8302:2015. (зразок оформлення додається). Кількість використаних джерел має відповідати сторінкам теоретичної частини але **не менше ніж 30 найменувань**.

Однак, у роботі список використаних джерел має бути прописаний не у таблиці а за номером, дотримуючись алфавітного порядку за правилами згідно ДСТУ 8302:2015 тощо.

Літературні джерела необхідно використовувати починаючи з 2005 року і до сьогодні (уся література до 2005 року вважається застарілою). Винятком є література іноземного походження (не російською і не українською мовою).

Список літератури ДСТУ 8302:2015	
КНИГИ Однотомні видання	
Один автор	
1	Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.
2	Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків: Право, 2011. 656 с.
3	Тертишник В. М. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України: із змінами та допов. На 12 берез. 2016 р. 12-ге вид., допов. і переробл. Київ: Правова єдність, 2016. 810 с.
4	Johnson L. K. Bombs, bugs, drugs and thugs: intelligence and America's quest for security. New York; London: New York University Press, 2000. 326 p.
Два автори	
5	Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України: монографія. Харків: Еспада, 2004. 192 с.
Три автори	
6	Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження: монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків: Право, 2011. 312 с

Чотири і більше авторів	
7	Григоренко Є. І., Григоренко Я. О., Козлов В. І. та ін. Колективні політичні права і свободи людини та громадянина в Україні: проблеми теорії та практики: монографія / Харків. нац.ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків, 2013. 352 с.
Без автора	
8	Конституція України: наук.-практ. комент. / редкол.: В. Я. Тацій (голова) та ін. 2-е вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2012. 1128 с
9	Протидія терористичній діяльності: міжнародний досвід і його актуальність для України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (30 верес. 2016 р., Київ). Київ, 2016. 432 с.
Багатотомні видання	
10	Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків: Право, 2009. Т. 2: Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / за заг. ред. Ю. П. Битяка. 576 с.
ІНШІ ВИДАННЯ	
Дисертації	
11	Головкін Б. М. Теоретичні та прикладні проблеми детермінації і запобігання корисливій насильницькій злочинності в Україні: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2011. 406 с.
12	Костенко В. О. Економіко-правове забезпечення використання та охорони земель: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06. Харків, 2015. 183 с.
Автореферати дисертацій	
13	Наконечний А. Б. Примусове відчуження України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06. Харків, 2016. 24 с.
Стандарти	
14	ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 61071:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ: Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.
Архівні документи	
15	Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. Органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.
Бібліографічні покажчики	
16	Володимир Володимирович Сташис: (до 85-річчя від дня народж. та 60-річчя наук.пед. і громад. діяльності) / упоряд.: В. І. Борисов, В. І. Тютюгін, Л. М. Демидова. Харків: Право, 2010. 108 с.
ЧАСТИНА ВИДАННЯ	
Розділ книги	
17	Борисова В. И. Право частной собственности в системе социальноэкономических прав и свобод граждан и пути его реализации. Харьковская цивилистическая школа: право собственности: монография / под. ред. И. В. Спасибо-Фатеевой. Харьков: Право, 2012. Разд. 3, гл. 1. С.

	87–99.
Матеріали конференцій, круглих столів	
18	Боднар Т. В. Договір про закупівлю: особливості укладання і забезпечення. Актуальні проблеми приватного права: договір як правова форма регулювання приватних відносин: матеріали наук.практ.конф., присвяч. 95-й річниці з дня народж. В. П. Маслова (Харків, 17 лют. 2017 р.). Харків: Право, 2017. С. 7–9.
Стаття з продовжуваного видання	
19	Гетьман А. П., Лозо В. І. Державно-правові проблеми подолання екологічної кризи в епоху глобалізації. Проблеми законності. Харків, 2013. Вип. 123. С. 65–77.
Стаття з періодичного видання (журнал, газета)	
	Петришин О., Серьогіна С. Змішана республіканська форма державного правління: питання теорії та практики. Право України. 2009. No 10. С. 57–60.
	Тацій В. Я., Тютюгін В. І., Пономаренко Ю. А. Виклики сучасності і кримінальне право. Голос України. 2016. 29 січ. (No 16). С. 6–7.
	Benjamin A. C. The ethics of scholarship: A discussion of problems that arise in its application. Journal of Higher Education. 1960. Vol. 31, No. 9. P. 471–480.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1	Гетьман Є. А. Підзаконні нормативноправові акти органів виконавчої влади України та іноземних держав: порівняльна характеристика. Теорія і практика правознавства: електрон. наук. фахове вид. 2016. Вип. 1(9). URL: http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/66302 (дата звернення: 17.06.2016).
2	Карнаух Б. П. Тлумачення договору: короткий нарис із наднаціональної і транснаціональної точок зору. Проблеми законності. 2016. Вип. 135. С. 39–51. doi: http://dx.doi.org/10.21564/2414-990x.135.83852
3	Аналіз стану здійснення судочинства в 2015 році (за даними судової статистики). URL: http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/D7F9F72E78DA88ECC2257F730036_F282 (дата звернення: 17.03.2017).

ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

1	Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. No 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. No 25–26. Ст. 131.
2	Про порядок класифікації надзвичайних ситуацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.06.1998 р. No 1099. Офіційний вісник України. 1998. No 28. Ст. 1062.
3	Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 р. No 389-VIII. Голос України. 2015. 10 черв. (No 101). С. 12.
4	Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень: затв. наказом М-ва юстиції України від 08.10.1998 р. No 53/5 (у ред. наказу від 26.12.2012 р. No 1950/5). Офіційний вісник України. 2013. No 3. Ст. 91.
5	Про запобігання корупції: Закон України від 4.10.2014 р. No 1700-VII. Дата

	оновлення: 12.03.2017. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page (дата звернення: 17.03.2017).
6	Ухвала апеляційного суду Полтавської області від 27 серпня 2014 р., судова справа No 551/818/14-к. URL: http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/41131992 (дата звернення: 17.06.2016).